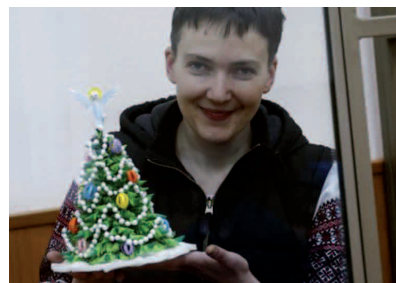

ПАРЄ: битва за Надію

Наприкінці січня в Страсбурзі на порядку денному зимової сесії Парламентської асамблеї Ради Європи будуть такі питання, як розв'язання українсько-російського конфлікту та звільнення члена ПАРЄ, народного депутата України Надії Савченко. Розглядатимуть і факти порушення прав людини в Криму та на Донбасі. Підготовку до січної сесії обговорили в телефонній розмові Голова Верховної Ради України Володимир Гройсман і Президент ПАРЄ Анна Брассер. Домовлено, що в січні до України приїде делегація президентського комітету ПАРЄ, до складу якого входять керівники політичних груп асамблеї.

У квітні 2016-го асамблея знову повернеться до питання про право голосу для делегації з Державної Думи. Рівно рік тому, у січні, російських депутатів удруге позбавили можливості брати участь у голосуваннях у відповідь на агресію на Донбасі та окупацію Криму. До речі, тоді росіяни намагалися обміняти своє право голосу на свободу Надії Савченко. Але європейці таких «торгів» не сприйняли.

Водночас перспектива стикнутися з величезною кількістю «українських» позовів у Суді з прав людини стала вагомим аргументом для ухвалення в Росії закону про вищість російського правосуддя над міжнародним. Це рішення стало ще однією великою плямою на

іміджі Москви у світі, і можна не сумніватися, що в ПАРЄ про нього згадуватимуть щоразу, коли йтиметься про демократію й права людини в Російській Федерації.

Лариса МАРИЩЕНКО.

■ Василь ПЕТРИЧЕНКО,
академік Національної академії
аграрних наук України

2016-й – Міжнародний рік зернобобових культур

Не так уже й погано «сидіти на бобах»

Відповідно до резолюції Генеральної Асамблеї ООН 2016 рік оголошено міжнародним роком зернобобових культур. Це підкреслює неабияке значення для раціону людини однорічних культур родини бобових, до яких належать квасоля, горох, сочевиця, горошок посівний, нут, боби кормові, люпин тощо.

Відомо, що галузь землеробства виробляє майже 88% усіх продуктів харчування людини. Протягом останніх століть приріст населення різко зростає, що спричиняє підвищення попиту на дешеві рослинні білки, але світові площі посіву зернобобових щорічно залишаються майже сталими й становлять 6,1 мільйона гектарів, а виробництво – 5,15 мільйона тонн за урожайності 8,5 ц/га. Така ситуація викликає занепокоєння. В Україні найпоширенішими культурами серед зернобобових є горох, квасоля, горошок посівний, люпин, нут, чина та інші. Їх вирощують на площі 227 тисяч гектарів.

Проте потенціал рослинного світу аж ніяк не вичерпано. Наприклад, урожайність зернобобових культур не перевищує 41–78% потенційно можливого рівня сучасних сортів. Тому зусилля науковців, які працюють у галузі біологічної та сільськогосподарської науки, спрямовані на створення умов для подальшого нарощування продовольчих і кормових ресурсів завдяки створенню й використанню високопродуктивних сортів та гібридів рослин, а також сучасних екологічно безпечних технологій їх виробництва.

У розвинених країнах, однак, основним засобом досягнення високої продуктивності аграрного виробництва останніми роками стали генетична модифікація та інтенсивні технології вирощування рослин, що передбачають широке застосування хімічних препаратів, серед яких провідну роль відіграють мінеральні добрива, зокрема азотні, та пестициди. Проте надмірне їх використання зумовлює відчутне погіршення стану довкілля. Особливої шкоди завдає накопичення в ґрунті та рослинах надлишкової кількості нітратів, що здатні призводити до утворення в організмі людини небезпечних для її здоров'я кан-

церогенних нітрозосполук. Тому дедалі більшого значення набувають науково-технічні розробки вітчизняних та зарубіжних учених, спрямовані на пошук альтернативних способів ведення органічного сільського господарства.

Зернобобові мають таку чудову властивість, як азотфіксація. У масштабах нашої планети обсяги азотфіксації сягають 190 мільйонів тонн за рік. Більш як половина цієї кількості зв'язується в процесі симбіозу бульбочкових бактерій і бобових рослин. У ґрунтових-кліматичних умовах України бобово-ризобіальні системи зернобобових культур здатні щорічно фіксувати з атмосфери 100 300 і більше кілограмів азоту на 1 гектар посівів.

Ефективне використання бобово-ризобіальних систем (передпосівна бактеризація насіння бобових рослин) у сільськогосподарському виробництві забезпечує економію від 40 до 90 кг/га мінерального азоту й зростання рівня рентабельності виробництва продукції з 38% до 55% і більше.

Отже, негативний підтекст вислову «сидіти на бобах» зовсім недоречний – і не лише в рік бобових культур. Тож нагадаємо, чим же корисні бобові.

! КОРИСНА ІНФОРМАЦІЯ:

Зернобобові вирізняються високими смаковими властивостями, доброю перетравністю, збалансовують споживання м'ясних продуктів. Це здорова їжа, що сприяє доволі глибокому, має терапевтичний ефект при серцево-судинних і онкологічних захворюваннях, діабеті, а також допомагає позбавитися зайвої ваги. Зернобобові містять від 20% до 35% білка, а найкорисніша група білків, які розчиняються у воді, становить 68,6% від загальної кількості. Саме тому боби добре засвоюються людським організмом. Водночас їхнє зерно містить незамінні амінокислоти, 40–52% вуглеводів, 1,1–1,5% жиру, вітаміни (С, В₁, В₂, В₆, РР, Е), мінеральні речовини (калій, фосфор, цинк, залізо, мідь). Важлива особливість вуглеводного складу – високий вміст глюкози.